

Raadsvoorstel

Raad d.d.	31 mei 2022	Portefeuillehouder	LKO
Commissie d.d.	17 mei 2022	Opsteller	baar01
B&W d.d.	18 januari 2022	Zaaknr.	Z21000546

Onderwerp

Energieopwekkende en geluidwerende voorziening langs de A67

Voorstel

- Opdracht te geven tot verdere gedetailleerde uitwerking van de uitvoeringsstrategie, gebaseerd op het voorliggende voorkeursscenario (5450m geluidsscherm/geluidswal; 5.400 MWh energieopwekking, waarvan 4.800 MWh door grondgebonden zonnepanelen)
 - Hiervoor het bestaande krediet 'haalbaarheid geluidswal A67' op te hogen met € 40.000,-- tot € 130.000,--;
 - dekking middels een beschikking over de algemene reserve.
 - Hiervoor de ... begrotingswijziging 2022 vast te stellen.

Inleiding/aanleiding

Op 25 augustus 2020 heeft uw raad bij het agendapunt 'Grootschalige zonne- en windenergie de Kempen' een aantal moties en een amendement aangenomen. Motie 4 roept het college op een voorstel aan de raad voor te leggen over op welke wijze het beste een energieopwekkende en geluidwerende voorziening langs de A67 kan worden ontwikkeld. De op 25 augustus 2020 aangenomen moties en amendement zijn verwerkt in het door u op 15 december 2020 aangenomen Beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030.

Begin 2021 heeft een globale verkenning plaatsgevonden van de mogelijkheden voor het opwekken van energie en het reduceren van geluid langs de A67. De resultaten hiervan zijn aan uw raad gepresenteerd tijdens een raadsinformatieavond op 25 februari 2021. Er was verdiepend onderzoek nodig om de kansen en knelpunten voor een energieopwekkende en geluidwerende voorziening langs de A67 verder in kaart te brengen. De kaders van dit verdiepend onderzoek zijn beschreven in de bestuursopdracht die door uw raad is vastgesteld op 13 juli 2021.

In bijgevoegde rapportage staat beschreven hoe het onderzoek is uitgevoerd en wat de resultaten zijn. Het onderzoek is uitgevoerd voor zowel de gemeente Eersel als de gemeente Bladel. Dit raadsvoorstel heeft echter enkel betrekking op de passages uit het rapport die gaan over het grondgebied van de gemeente Eersel.

Wettelijk en/of beleidskader

- Klimaatakkoord
- RES 1.0 Metropoolregio Eindhoven
- Duurzaamheidsbeleid gemeente Eersel 2017-2025
- Beleid grootschalige zonne-energie 2020-2030
- Bestuursopdracht energieopwekkende en geluidwerende voorziening langs de A67
- Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2021-2025

Argumenten

1.1. Het voorkeursscenario is in lijn met de gestelde doelen in de bestuursopdracht en raadsvergadering van 13 juli 2021

In de bestuursopdracht staan twee hoofddoelen beschreven waar in het onderzoek rekening mee gehouden dient te worden. Deze doelen zijn:

- 1) Een zo groot mogelijke bijdrage leveren aan de totale energieopwekkingsopgave van gemeente Eersel van 0,055 TWh¹ in 2030
- 2) Het terugdringen van geluidsoverlast die door bewoners in de kernen langs de A67 wordt ervaren

Bij ontwikkeling van het voorkeursscenario is het mogelijk om ca. 5.400 MWh (= 0,0054 TWh) aan energie op te wekken. Dat is iets minder dan 10% van de totale opwekkingsopgave van de gemeente Eersel tot 2030. Tevens zorgt een uitvoering van het voorkeursscenario bij zo'n 700 woningen voor een vermindering van de geluidsbelasting van de A67 van ten minste 3dB. Bij zo'n 300 van deze woningen zorgen de maatregelen uit het voorkeursscenario zelfs voor een vermindering van 3dB of meer van de cumulatieve geluidsbelasting².

1.2. Het voorkeursscenario haakt aan bij koppelkansen in het gebied

Het meenemen van koppelkansen bij het project creëert extra draagvlak voor het project en kan de business case van het project ten goede komen. De business case gaat niet alleen over de verhouding tussen kosten en baten van een project, maar ook over de maatschappelijke meerwaarde. Het voorkeursscenario beschrijft welke koppelkansen er mogelijk zijn. Hieronder vallen onder andere de eventuele toekomstige Mobiliteitshub en Kunstroute Het Groene Lint. Maar ook kan aangehaakt worden bij Plan Bos en Boom, om zo de geluidsschermen, -wallen en zonnevelden ruimtelijk beter in te passen en natuur te ontwikkelen. Door nu de opdracht te geven tot het uitwerken van de uitvoeringsstrategie, gebaseerd op het voorkeursscenario, kunnen we deze koppelkansen goed integreren in de uitvoering van het project.

1.3. Verdere uitwerking maakt het mogelijk om te verankeren dat de baten die voortvloeien uit de rendabele onderdelen de onrendabele onderdelen (ten dele) kunnen compenseren

De financiële doorrekening in de rapportage laat zien dat bij de uitvoering van het project de baten uit energieopwekking niet opwegen tegen de kosten voor de bouw en het onderhoud van de voorziening. Het is daarom raadzaam om goed te verankeren op welke manier de rendabele onderdelen van de voorziening kunnen bijdragen aan de bekostiging van de onrendabele onderdelen, voordat we de gebieden openstellen voor ontwikkeling. Op deze manier worden de maatschappelijke kosten zoveel mogelijk geminimaliseerd.

1.4. De rapportage van Royal HaskoningDHV raadt aan om eerst de rol en positie van de gemeente te bepalen

In paragraaf 7.4 van de rapportage staat het advies om eerst de rol en positie van de gemeente te bepalen, alvorens te beginnen met de uitvoering. Dit geeft ons als gemeente de tijd om te verankeren op welke manier welke koppelkansen meegenomen dienen te worden bij de uitvoering (zie ook argument 1.2) en uit te zoeken op welke manieren de onrendabele delen van het project gefinancierd kunnen worden (zie ook argument 1.3).

¹ 0,055 TWh = 55.000 MWh

² Voor een (voor het menselijk oor) merkbare afname van de geluidbelasting moet deze met ten minste 3dB afnemen ten opzichte van de bestaande situatie.

Alternatieven

1.1. Geen grondgebonden zonneveld

In het voorkeursscenario is een grondgebonden zonneveld van 2ha meegenomen. De business case voor het zonneveld is rendabel. Echter, de kosten voor een gedegen landschappelijke inpassing, maken dat het zonneveld onrendabel wordt, wanneer alle lasten bij de initiatiefnemer komen te liggen. Wanneer het zonneveld echter volledig uit het voorkeursscenario geschrapt wordt, zorgt dit ervoor dat de business case voor zonne-energie van het gehele project in gevaar komt.

1.2. Zelf niet financieel bijdragen

Uw raad heeft eerder aangegeven een actieve rol te zien voor de gemeente om het project mogelijk te maken, maar vooralsnog niet in de financiering van het project. Wanneer uw raad ervoor kiest om geen maatschappelijk geld in te zetten voor het realiseren van de voorzieningen, zien wij twee alternatieven.

1.2.1 Allereerst kan uw raad besluiten om de financieel onrendabele onderdelen uit het voorkeursscenario te schrappen. Dit zijn echter de geluidswallen bij De Hees en Duizel. Deze onderdelen schrappen uit het voorkeursscenario betekent daarom automatisch dat er geen geluidsreductie voor omwonenden gerealiseerd wordt en is daarom onwenselijk.

1.2.2 Daarnaast is het mogelijk om meer grondgebonden opwek van zonne-energie te realiseren en de baten hiervan te gebruiken voor de bekostiging van de financieel onrendabele onderdelen. Het volledig bekostigen van deze onrendabele onderdelen zou echter betekenen dat er een extra opwek nog is van zo'n 2 tot 3 keer de totale opwekkingsopgave voor de gemeente Eersel tot 2030.

1.3. Als gemeente niet langer initiatiefnemer zijn van het project, maar wel openstaan voor initiatieven

Gelet op de hoge kosten die dit project met zich meebrengt (zie ook risico 1.1), kan uw raad ervoor kiezen om als gemeente niet langer initiatiefnemer te zijn van het ontwikkelen van de voorziening. Dit betekent dan dat we, conform het 'Beleid grootschalige zonne-energie 2020-2030' als gemeente nog wel open staan voor initiatieven voor opwek van zonne-energie, bij voorkeur in combinatie met geluidsreductie. Het nadeel van dit alternatief is dat we dan niet kunnen garanderen dat de energieopwekkende en geluidwerende voorziening gerealiseerd zal worden en aan de voorkant weinig tot geen inbreng hebben over hoe dit eruit zal komen te zien.

Risico's

1.1. De baten wegen mogelijk niet op tegen de kosten

In hoofdstuk 6 van de rapportage worden per onderdeel van de voorziening de kosten en baten weergegeven. Wanneer we voor alle onderdelen op Eersels grondgebied alle kosten en baten tegen elkaar wegstrepen, blijven we over met een totale kostenpost van ten minste € 11.000.000,--. Daar tegenover staat een totale energieopwekking van bijna 10% van onze totale opwekkingsopgave tot 2030 en ongeveer 300 woningen die een cumulatieve geluidsreductie van ten minste 3dB zullen bemerken. Het kan daarom zijn dat de baten niet opwegen tegen de kosten voor de realisatie van de voorziening.

1.2. Voor de realisatie zijn we afhankelijk van marktpartijen

Voor de realisatie van (een groot deel van) de onderdelen van de voorziening, zijn we afhankelijk van marktpartijen. Deze partijen zullen altijd enige vorm van financieel rendement uit een project willen halen. Dit betekent dat we niet mogen verwachten dat de gehele

voorziening gerealiseerd zal worden zonder bijdrage van de gemeente en dat er een goede balans gezocht moet worden tussen rendement voor de ontwikkelaar en bijdrage aan de onrendabele onderdelen.

1.3. We zijn afhankelijk van derden voor gronden

Een groot deel van de gronden waarop de onderdelen van de voorziening moeten landen zijn momenteel niet in handen van de gemeente. Een voorbeeld hiervan is de grond bij afrit 30, die in handen is van Rijkswaterstaat. Voor de realisatie van het project zijn we dus afhankelijk van de medewerking van onder andere Rijkswaterstaat. De kosten voor de aankoop of pacht van gronden zijn nog niet meegenomen in de business case in het rapport.

1.4. De aannames in de business case kunnen ervoor zorgen dat de kosten in de praktijk anders uitvallen.

De doorrekening in de rapportage is nu gedaan op basis van kengetallen. Ook worden er aannames gedaan, bijvoorbeeld dat de markt stabiliseert. Het is mogelijk dat in de toekomst blijkt dat de kosten hoger uitvallen. Ook zijn de kosten voor de aankoop of pacht van gronden nog niet meegenomen. Tegelijkertijd is het ook mogelijk dat de kosten lager uit zullen vallen in de toekomst, bijvoorbeeld doordat bepaalde technieken op grotere schaal worden toegepast, hetgeen kan leiden tot verlaging van de kosten.

1.5. De aannames in de business case kunnen ervoor zorgen dat de baten in de praktijk anders uitvallen.

Het is zeer goed mogelijk dat de baten in de toekomst hoger uit zullen vallen. De techniek staat niet stil; zonnepanelen worden efficiënter. In de toekomst kan dus meer energie worden opgewekt met eenzelfde oppervlak aan zonnepanelen. Wanneer in de toekomst besloten wordt dat de Mobiliteitshub in Eersel gerealiseerd zal worden, zorgt dit ook voor extra energie-opwek en dus hogere baten. Het is echter niet de verwachting dat deze extra baten het gat van € 11.000.000,-- kunnen vullen. Daarnaast is het ook mogelijk dat de baten lager uitvallen, bijvoorbeeld doordat bepaalde subsidies vanuit het Rijk worden stopgezet.

1.6. Op dit moment is er geen netwerkcapaciteit om de voorziening aan te sluiten op het energienet.

Op dit moment is het niet mogelijk om de energieopwekking van de voorziening langs de A67 aan te sluiten, doordat het dichtstbijzijnde aansluitpunt van Enexis vol zit. Hiervoor zijn we onder andere afhankelijk van Enexis. Tegelijkertijd zoeken we, samen met de andere Kempengemeenten naar mogelijkheden om ruimte te creëren op het elektriciteitsnet. Dit doen we in het project 'Energielandschap de Kempen'. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar het direct aansluiten van energieopwekking op omliggende wijken/bedrijventerreinen. Het is echter nog onduidelijk hoeveel ruimte we kunnen creëren op het elektriciteitsnet.

Financieel

In de begroting 2020 heeft uw raad € 90.000,-- beschikbaar gesteld voor het onderzoek naar een energieopwekkende en geluidwerende voorziening langs de A67. Dit krediet is inmiddels besteed. Voor het verder uitwerken van de uitvoeringsstrategie is een extra krediet nodig van € 40.000,--. Dekking vindt plaats middels een beschikking over de algemene reserve. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat dit onderzoek nodig is voor de realisering van een bruto investering waarvoor netto tenminste € 11.000.000,-- benodigd is en waarvoor in de huidige begroting nog geen dekking is. Hiervoor zal uw raad nog keuzes moeten maken.

Communicatie/Participatie

De communicatie naar inwoners en ondernemers over dit project verloopt via eersel.nl/voorzieningA67. Daarnaast worden de dorpsraden en betrokken werkgroepen regelmatig geïnformeerd. Ook de rapportage is gedeeld met de dorpsraden. Deze zal ook gedeeld worden met de geïnterviewde partijen. In de volgende stadia worden alle belangrijke stakeholders verder betrokken.

Planning

Na een positief besluit door uw raad zullen we starten met het uitwerken van de uitvoeringsstrategie. Hiervoor gaan we allereerst op zoek naar een adviesbureau met ervaring van de materie. Op een later moment informeren we uw raad over het moment waarop deze uitvoeringsstrategie aan uw raad zal worden aangeboden.

Bijlagen

- [22.00121] - Rapportage energieopwekkende en geluidwerende voorziening A67

Eersel, 18 januari 2022
Burgemeester en wethouders van Eersel
secretaris

burgemeester

de heer ing. H.M.L. Offermans

de heer drs. W.A.C.M. Wouters

Raadsbesluit

R21.102

Onderwerp: Energieopwekkende en geluidwerende voorziening langs de A67

De raad van de gemeente Eersel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 januari 2022;

gehoord de beraadslaging in de commissievergadering van 17 mei 2022;

b e s l u i t :

opdracht te geven tot verdere gedetailleerde uitwerking van de uitvoeringsstrategie, gebaseerd op het voorliggende voorkeursscenario (5450m geluidsscherm/geluidswal; 5400MWh energieopwekking, waarvan 4800MWh door grondgebonden zonnepanelen):

- hiervoor het bestaande krediet 'haalbaarheid geluidswal A67' op te hogen met € 40.000 tot € 130.000,-;
- dekking middels een beschikking over de algemene reserve en
- hiervoor de 14^e begrotingswijziging 2022 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 31 mei 2022

De raad van de gemeente Eersel
de griffier,

de voorzitter,

J.W.G. van Bree

drs. W.A.C.M. Wouters